

Pracovala dve volebné obdobia v hlavnom výbore Slovenskej botanickej spoločnosti pri SAV.

Anna Bérešová

Prehľad bibliografie:

Mišíková K. & Guttová A. (2017): RNDr. Anna Kubinská, CSc. (*26. 7. 1949 – †23. 12. 2017). – *Bulletin Slovenskej Botanickej Spoločnosti* 39: 114–119.

Prof. RNDr. Jiří Váňa, DrSc. (*11. 1. 1940 – †8. 4. 2018)

Zcela nenadále zasáhla naši komunitu zpráva o úmrtí profesora Jiřího Váni, pro celosvětovou bryologickou komunitu bezpochyby nejnámějšího a nejvýznamnějšího zástupce české a dříve československé bryologie. Pan profesor až do letošního února pravidelně chodil v brzkých ranních hodinách do své pracovny na Katedře botaniky, kde určoval došlé herbářové i jiné položky, četl literaturu a odpovídal na množství korespondence. S mnohými zahraničními kolegy komunikoval podle jejich reakcí zjevně ještě v březnu, aniž by tušili, že jej zasáhla těžká nemoc. Přestože v bryologicko-lichenologické, ale i mykologické a botanické komunitě bylo jeho jméno tak známé, patrně nikdo kromě jeho nejbližší rodiny neměl tušení o tom, že něco není v pořádku, nepočítáme-li dlouhodobější, ale vcelku obvyklé neduhy přicházející s přibývajícimi roky. Pan profesor, jak jsme jej při jiných, než zcela neformálních rozhovorech téměř všichni oslovovali, nedával nahlédnout do svého soukromí kromě krátkých zmínek běžných starostí, a naopak projevů radosti z vnoučat, o nichž rád mluvil. Zjistit o něm více, než bylo uveřejněno v oficiálních dosud publikovaných životopisech (*Preslia* 73 (2000): 81–92; *Bryonora* 45 (2010): 48–49) pro nás tak bylo takřka nemožné.

Pro podrobnější údaje o základních kamenech profesního života odkážeme na výše zmiňované práce, zde připomeňme jen ty nejzákladnější: Jiří Váňa se od svých studií na Biologické fakultě Univerzity Karlovy (dříve i později pod jménem Přírodovědecká fakulta UK) věnoval cele bryologii, po obhajobě diplomové práce získal na Katedře botaniky místo asistenta (1962). Zde rozvíjel svou vědeckou činnost a věnoval se zejména játrovkám. Stal se uznávaným taxonem a odborníkem zejména na čeledi Jungermanniaceae, Lophoziaceae, Anastrophyllaceae, Adelanthaceae, Gymnomitriaceae, Cephaloziaceae a Cephaloziellaceae. Postupně se tak vypracoval v jednoho z předních světových hepatikologů. Habilitoval se v roce 1977 a v roce 1986 byl jmenován profesorem. V letech 1986–1990 Katedru botaniky vedl. Jeho obrovský zájem o bryologii a současně jeho pozici ve světové bryologii dobře dokládá členství v mnoha bryologických společnostech a redakčních radách bryologických časopisů. Za svého života vedl bezpočet přednášek, kurzů, odborných exkurzí, zasedal ve vědeckých radách a úspěšně vedl úctyhodný počet diplomantů i dokto-

randů, pravidelně byl zván jako řečník na celosvětové vědecké konference. Vybudoval dokonale vedený herbář čítající desítky tisíc položek z celého světa, získaných výměnou, darem i vlastními sběry. Jeho publikační činnost obsahuje asi 650 položek, jejichž přehled do roku 2000 je uveden ve výše citované biografii k 60. narozeninám a novější příspěvky uvádíme níže.

Jan Kučera, Tomáš Herben, Eva Mikulášková & David Svoboda

Jiří Váňa v rozhovoru svých studentů a kolegů

Následující řádky vzpomínek, úvah a rozhovorů si dovolíme pojmut jako koláž, reflektující alespoň částečně osobnost prof. Jiřího Váni mezi jeho žáky a pozdějšími kolegy (JK – Jan Kučera, TH – Tomáš Herben, EM – Eva Mikulášková).

(JK) Když jsem 10. dubna oznamoval smutnou zprávu o náhlém úmrtí Jiřího Váni na celosvětové e-mailové konferenci 'bryonet', následovala zcela mimořádná reakce, čítající během dvou dnů téměř 40 profesních i osobních kondolencí. Přestože oznámení o odchodu významnějších bryologů bohužel přijde ročně na bryonet několik, podobnou vlnu účasti jsem asi naposledy zaznamenal před čtyřmi lety, kdy podobně náhle odešla ikona německé bryologie, profesor Jan-Peter Frahm. Postoj většiny uznávaných zahraničních spolupracovníků Jiřího dobře reprezentuje vzkaz Dr. Davida Longa z Královských botanických zahrad ve skotském Edinburghu:

I am really very sad indeed to hear of the passing away of Jiri. He was one of the great hepaticologists of recent times. He was a very generous man and helped me a huge amount by identifying specimens of Lophoziaceae, Cephaloziaceae, Gymnomitriaceae and Jungermanniaceae which I collected in Asia. These are all very challenging families and his work made dealing with them so much more possible...

(JK) Oproti tomu o necelý týden později u nás se poslední rozloučení konalo v tichosti a skromně, nezávislý pozorovatel by určitě nevytušil, o jak významnou osobnost se jednalo. Nenápadný projev a poněkud překvapivá plachost byly asi první rysy, kterých si člověk u Jiřího Váni při prvním kontaktu všimnul. Svě první setkání s ním dobře popisuje Evča Mikulášková, a vystihuje dojmy, které při této příležitosti měla většina z české bryologické (ale nejen té) komunity:

(EM) Mé první vzpomínky na pana profesora jsou ze začátku studia na botanice. Řešila jsem téma na seminární práci a bloudila po Benátské mezi patry a přemýšlela, do čeho se pustit. Při průzkumu

jsem zašla i nahoru a nenapadlo mne nic lepšího než zatukat na jeho pracovnu a zeptat se, co se dělá na bezcévných rostlinách, neboť nástěnku jsem žádnou nenašla. Ačkoliv musel být určitě zaneprázdněný a byla jsem pro něj anonymní studentka, ochotně si udělal chvilku času. Uvedl mne do obrazu, jaká témata se dají na oddělení studovat, trpělivě odpovídal na všechny mé začátečnické dotazy. Hovor jemně zacítil na mechorosty a po této konzultaci jsem odcházela s tím, že mechy jsou vlastně nejzajímavější organismy na světě a jaká je to škoda, že je zrovna nikdo v Praze nestuduje. Do té doby jsem si šla za ním domluvit své první bryologické téma...

(JK) Kariéra Jiřího Váni trvala stejných přibližně 28 let v komunistickém režimu jako v popřevratové době. Při přemýšlení o jeho osobnosti se samozřejmě člověk nemůže vyhnout tázání po jeho působení v době minulé, kterou já již na Katedře botaniky PřF UK nezažil, a proto v předchozím životopise nezmínil. Proto jsem oslovil jednoho z těch, kdo pamatují o něco více než já, Tomáše Herbena, jakožto rovněž jeho bývalého žáka a zároveň pozdějšího kolegu na katedře, o krátkou úvahu nad jeho činností a vystupováním před převratem v roce 1989 a po něm. Tato úvaha přerostla v poměrně obsáhlý rozhovor, z něhož si zde dovolíme trochu upravené pasáže citovat. Pana profesora budeme v tomto rozhovoru, kde dáme slovo i zahraničním osobnostem, důvěrně, a přitom s úctou oslovovat pouze Jiří, jak to činila bryologická komunita za našimi hranicemi.

(JK) Ahoj Tomáši, napadlo nás, jestli bys taky nějaký střípek o jeho působení v předrevoluční době nepřidal, byl jsi taky jeho diplomant...

(TH) Ahoj, to mi dávaš dost těžký úkol. Obecně si samozřejmě myslím, že role jmenovaného za komunistického režimu se má nějak zmínit. Na druhou stranu, s odstupem doby, je snazší mluvit o věcech bez hodnotících znamének, která tak poznamenala tenhle diskurs v době těsně popřevratové.

Je zřejmé, že člověk těžko v osmdesátých letech mohl být vedoucím katedry a hojně cestovat do západního zahraničí bez toho, aby nějak kolaboval s režimem. Ostatně Jiří patřil do kategorie takzvaných „rudých docentů“, tj. prvních docentů, kterým strana dovolila habilitaci po stop-stavu akademických kvalifikací po roce 1968. Byl docela dlouhou dobu předseda strany na biologické sekci, takže byl o dost víc než jen běžný řadový straník. Nejsem ovšem schopen říci, zda jeho předsednická funkce nebyla minimálně částečně důsledkem toho, že fakultní straníci se báli loktařů, a věděli, že Jiří k nim nepatří a je v zásadě slušný člověk, který se nesníží k podlostem.

Obecně si myslím, že o jeho působení v oné době se nedá říct žádná výrazně negativní věc typu „škodil“ nebo „bylo třeba se ho bát.“ Rozhodně nikdy nepředstavoval tu kompromitaci vědy politickým krytím, která byla tak častá a která v sedmdesátých a osmdesátých letech na některých pracovištích hrozila likvidovat vědeckou práci vůbec. Bez stranického

krytí by z něj sice asi tak rychle nevyrostla mezinárodně uznávaná osobnost (protože kontakty by se mu budovaly hůř), ale primární byla jeho inteligence, bystrost a motivace dělat dobrou vědu, a ne členství a kolaborace ve straně. To ostatně dobře ilustruje fakt, že jakkoliv jeho působení ve vedoucích funkcích skončilo převratem, jeho vědeckou kariéru to nikterak neovlivnilo (naopak na ni měl víc času).

(JK) Na tom, že si nejsou vědomi situace, kdy by v minulém režimu někoho poškodil po stranické linii, se shodují i další, kteří mu předlistopadové působení vyčítají. Souhlasím, že byl bystrý a inteligentní, a ještě zásadněji, že byl neskutečně pracovitý. Na druhou stranu úplně nevím, co vlastně chápal pod tím „dělat dobrou vědu“. V tomto ohledu asi obecně došlo k obrovskému posunu v chápání, co bylo za dobrou vědu považováno (i třeba z vnějšího pohledu) v 70. letech, a co je za ní považováno třeba od začátku let devadesátých...

(TH) Jeho názor na to, co je dobrá věda, byl očividně formován českým prostředím v letech šedesátých a asi tam svým způsobem zůstal, i když nemůžu říci, že by nerefleктоval, co se v biologii mezi tím událo. Franta Krahulec má historku, jak se na jedné doktorské obhajobě někdy kolem přelomu tisíciletí strhl spor o to, zda sjednotit nomenklaturu anamorf a teleomorf hub spojených na základě molekulárních dat. Jiří tehdy celkem radikálně tvrdil, že je to správné a že k tomu jednou bude muset dojít, což bylo v rozporu s názorem některých tam přítomných mykologů, často o mnoho mladších než on. A jak víme, nomenklatorický kód mu nakonec dal za pravdu. V jeho výzkumu jsem viděl velkorysost, hlavně v geografickém záběru (kolik prací jiných lidí se omezovalo třeba jen na Československo, nebo i na celky menší) a v tom, že se nebál technických překážek jako nedostupnost herbářů a literatury. Stejně tak, když ho osud přiměl, aby přednášel mykologii, protože nikdo na katedře toho nebyl úplně schopen, tak se ji naučil dobře a s rozhledem po světové literatuře.

(JK) V tomto zcela souhlasím. Jeho mykologická skripta [1996!] jsou dodnes v lecčem použitelná a on mykologii tehdy přednášel opravdu up-to-date. Ale nemůžu se úplně ztotožnit s tím, že jeho výzkum by byl velkorysý. Velkorysost mi skoro přijde být jeho protikladem. Přitom ten výzkum byl určitě ambiciózní, chtěl být největším světovým odborníkem na taxonomii mnohých skupin jätrovek, a myslím, že tím největším odborníkem skutečně byl a není, kdo by ho nahradil. Ale mám pocit, že uspokojení z pocitu být uznáván jako ten, kterého se z celého světa ptají na jméno pro ně neurčitelné jätrovky je přeci jen něco jiného než potřeba klást si otázky po příčinách pozorované variability, speciálních mechanismech, biologických důvodech vzácnosti druhů apod. Velkorysý výzkum by také měl zahrnovat podporu projektů a výzkumu ostatních a oboustranně stimulující spolupráci...

(TH) Ano, neslyšel jsem u něj klást si nějaké širší biologické otázky (byť i třeba jen s tím typickým trochu uštěpačným úsměvem). To asi bylo největší omezení jeho badatelského záběru. V této souvislosti by bylo

dobré vědět, jak jeho příspěvek k obecnějším úvahám hodnotí lidé, jimž Jiří určoval játrovky do těch molekulárních studií. Ti si nutně širší otázky kladli a na jeho vztah k nim museli narazit.

(JK) Jeho zahraniční kolegové na diskuse s ním vzpomínají rádi, pokud to není jen „povinné“ vyjádření úcty, budu citovat:

(Barbara Crandall-Stotler) ... We met each other for the first time at the International Botanical Congress in Leningrad in 1975 and maintained a professional friendship through the years, always enjoying conversing at meetings and collaborating on joint projects like phylogeny of the Jungermanniineae and the World Checklist of Liverworts and Hornworts...He and Ray were both fans of the musical group "Abba", enjoyed each other's company when they were together, and truly enjoyed the puzzles of nomenclature. I have great respect for the quality of Jiří's published works and appreciated his timely involvement in our collaborative studies. His friendship and extensive knowledge of hepaticology will be sorely missed.

(Lars Söderström) ... We had such good and fruitful discussions on many taxa, and now we are not able to get his view anymore....

(TH) Rád čtu, jak si různí bryologové vážili spolupráce s ním. Moje zkušenost v organizačních věcech není úplně stejná; často dokázal být dost nekooperativní, takže prosadit přes něj (např. jako předsedu oborové rady) něco vyžadovalo nadlidské úsilí, jakkoliv se málokdy proti něčemu postavil rovnou. Nacházel formalistní důvody, proč něco nejde, případně nekonal, kdy měl konat. To se mi zdá být docela v rozporu s tím, jak dokázal spolupracovat ve vědě.

(JK) Hodně asi záleželo na typu spolupráce. Pro mě byla spolupráce s Jiřím obvykle docela obtížná, podobně jak píšeš o spolupráci v organizačních věcech. Zřejmě to vycházelo z našeho velmi odlišného pohledu na to, co si pod spoluprací představujeme. On se svým vynikajícím taxonomickým citem, smyslem pro detail, neuvěřitelnou pilí a rychlostí byl nepřekonatelným dodavatelem spolehlivých dat. Tohle myslím muselo na Západě působit jako zjevení – už to, že někdo umí určovat, byla vlastnost v důsledku „vědecké intenzifikace a efektivizace“ tam ustupující dřív než u nás, a že to navíc udělá ochotně, nezištně a dobře, muselo být opravdu nedocenitelné, na tom se všichni za našimi hranicemi, ale asi i u nás shodovali. Jenže on byl zvyklý, že když data nebo příslušnou část rukopisu jednou dodá, tak i sloutní páni profesori projeví vděk, lehce jazykově upraví a dále příliš neřeší. Já se často odvážil dodaným částem textu do společných prací oponovat, diskutovat svá pozorování, která se zdála být v rozporu, navrhnout nepodložené, ale teoreticky možné protihypotézy. To ho dokázalo až rozčítit, pokud jsem na prodiskutování problému trval, a nevím, jestli to byla obecně snížená schopnost diskutovat nebo se to týkalo jen vztahů se žáky, kteří věděli v mnohém méně než on (čehož si byly vědomy obě strany). Každopádně výsledkem byl obvykle mnohastránkový dopis nebo později e-mail, kde spíše, než diskuse nad problémem se řinula připomenutí prohrěšků a životních patálií mých nebo lidí, které jsem se

odvážil uvést na podporu svých tvrzení. Větší množství sporných věcí dokázalo spolupráci na rukopisu efektivně zablokovat na dlouhou dobu.

(TH) Mnohastránkových mailů od něj mám několik schovaných ... včetně těch „nejrůznějších prohrěšků a životních patálií“. Je pro mě vlastně nemilé překvapení, že se to týkalo i vědy...

Kromě té svého druhu nekooperativnosti považují za jeho největší nedostatek to, že si nevychoval nástupce. Zdá se mi, že ho to mrzelo (asi před půl rokem jsem s ním na to téma docela otevřeně mluvil). Je to velká škoda a svým způsobem osobní tragédie, že to, co uměl, vlastně nikomu nepředal. Na katedře působili v druhé polovině dvacátého století dva taxonomové skutečně světového jména, Bohuslav Fott a Jiří Váňa, a je mi líto, že srovnání jejich odkazu v tuto chvíli vyznívá o tolik více ve prospěch B. Fotta.

(JK) Možná, že větší část svého života ani sobě rovného následovníka nehledal. Pamatuju si, jak vehementně mě přesvědčoval, abych na disertaci nedělal taxonomii jätrovek, a místo toho mi aktivně vymyslel *Didymodony* :-). A o pár let později přesméroval Evču s disertací na *Campylopus*. Působilo to skoro jako obava z konkurence, ale třeba za tím byla víc jeho bytostná úzkost nesená snad z rodiny. Vzpomínám si, jak mi kdysi René Schumacker nad sklenicí vína říkal „... *I wonder why Jiri is always so anxious... I never met someone like him...*“. Konečně to hezky ilustruje i příhoda z Japonska, o kterou se podělila na bryonetu Janice Glime:

I met Jiri Vana in Nichinan after the International Botanical Congress. Four of us were staying at the Hattori Lab. We decided to cook something and eat together at the lab, but Jiri was dubious and said no to our invitation. Once our food was cooked, we again offered to him. I think he only then understood what was happening and we all shared our food – some western and some Japanese...

(TH) Příhodou z Japonska se vracíme do předlistopadové doby: v té Jiří obratně využíval možností, které režim poskytoval svým věrným. Několikaměsíční cesta do Japonska v osmdesátých letech byla tehdy o dost méně představitelná než dneska cesta na Měsíc. Jakkoliv v důsledku stranického krytí a kontaktů mohl udělat řadu věcí, které jinak byly obtížné nebo nemožné, využíval je nejen ku prospěchu své práce, ale občas i ku prospěchu některých lidí kolem sebe. Pravděpodobně hlavně díky němu mohl Zdeněk Soldán dělat aspiranturu na katedře, což pro nestraníky bylo skoro nemožné. Sám mám historku, kdy poté, co se SSM postavilo proti mé účasti na studentské výměnné praxi na Kavkaze, úspěšně intervenoval v můj prospěch. Ještě bych dodal, že nám půjčoval zcela nedostupnou literaturu, kterou v důsledku svých mezinárodních kontaktů měl.

(JK) To skutečně nesmíme opomenout. Z pohledu studenta a doktoranda bylo to ochotné půjčování literatury, obzvlášť když si vzpomenu na dobu těsně porevoluční, fantastická nezištná pomoc, stejně jako určování

problematických položek. Ale intervence v SSM mě mile překvapila. Nerad se stavěl k problémům čelem (aspoň to tak působilo), zatímco dobře ovládal schopnosti zákulisního jednání, postranních poznámek a soudů, mimochodem ale často velmi trefných... přepokládám, že to usnadňovalo jeho soužití s režimem v době minulé.

(TH) Rozhodně v něm nebylo stopy komunistického přesvědčení a už vůbec ne potřeby jej nějak šířit. Mezi studenty v soukromí se občas dokonce ironicky vyjadřoval o režimu a slyšel jsem ho říkat i politické vtipy. I o vědeckých nýmancech se stranickým krytím se dokázal vyjadřovat věcně a s patřičnou jízlivostí, kombinovanou ovšem s určitou opatrností. Nikterak mu nevadilo pozvat jako oponenta na mou diplomku ostrakizovaného Marka Rejmánka (myslím, že ho dokonce sám navrhl). Takže se možná vlastně bál méně, než by se zdálo z jeho občas projevované úzkostnosti, ale na druhé straně nikdy ani v nejmenším veřejně neprojevoval nechuť plout s proudem. Působil tak jako opatrný konjunkturalista, který ale současně nechtěl, aby si o něm někdo něco ošklivého myslel.

(JK) On by vlastně na Západě konjunkturalistou nejspíš být nemohl, protože by nebylo k čemu se přimknout. Tato vlastnost, stejně jako některé jiné, se asi mohly projevit jen v té absurdní předpřevratové společnosti tady. Když jsem si probíral soupis jeho prací, je velmi nápadné, že skoro všechny důležitější a hodně citované práce vyšly až po převratu, přestože časově toto období naplnilo stejně dlouhou dobu jeho života jako to předchozí. Stejně tak to bylo s členstvím ve většině významných mezinárodních vědeckých spolků, zvanými přednáškami do ciziny a dalšími zahraničními cestami. Paradoxně se tak asi dá říci, že za komunistů se mu pracovalo o dost hůř, což koresponduje s tou absencí jakékoliv duševní spřízněnosti s předchozím režimem, jak jsi popsal výše, a umím si představit, že méně schopným straníkům musel být dost nepříjemný, a třeba se ho pro jeho těžko proniknutelnou jízlivost i báli, dobře jim tak ;-).

(TH) Tenhle popis je docela trefný ale i na jeho působení popřevratové, kdy jsem měl možnost jej zažít spíš v rovině administrativně-organizační. V té dokázal často být docela nepříjemný, zejména pro nechuť říct svůj názor, schovávat se za názor někoho jiného nebo byrokratické procedury, a v důsledku toho neřešit věci otevřeně a koncepčně, stejně jako pro nechuť spolupracovat s ostatními včetně studentů. A to přesto, že názor typicky měl, ale řekl ho jen po straně, a ještě napůl ironicky. K jeho cti je ale třeba říci, že v novém režimu často dokázal dobře vyhmátnout nešvary i systémové chyby a nově se rodící nerovnosti, a patřičně je ironizovat.

(JK) Myslím, že jsi docela přesně popsal něco, co vnímám jako Jiřího osobní neštěstí. Přestože málokdy a nikdy zcela přímo svůj názor neprojevil, zpravidla jej měl; proto jsem se asi stále znova pokoušel s ním diskutovat. Doufal jsem, že ta myšlenka, na kterou já bych pravděpodobně bez něj nepřišel, se přeci jen objeví (a leckdy se skutečně objevila). Jak jsi také zmínil, asi se příliš nebál a byl si vědomý své intelektuální převahy

nad kádry zaštitěnými pouze partají, ale působil plaše až bázlivě. Stanul v čele stranické buňky, možná s naivní představou, že ostatní poznají, že to tak nemyslí. Vnitřně určitě chtěl podporovat bryologii na své katedře i jinde v republice, ale ostýchal se to projevít jinak než ochotným půjčováním všemožné literatury a pomocí s určením kritických položek...

Ač jeho naturel byl plný paradoxů, byl silná osobnost a jako takové jsme si jej velmi vážili a respektovali jej. Je celkem pravděpodobné, že se vzrůstajícím časovým odstupem vyvstane víc jeho práce a dílo nad občas malichernými půtkami, které zde pro paměť budoucích generací a dokreslení věci částečně zaznamenáváme, ale nedáváme jim moc velkou váhu. Je zcela jasné, že s plynutím času tak pohled na něj získá ostřejší a jednoznačněji kladné rysy. Za sebe ale můžeme říci, že na něj rozhodně nezapomeneme a bude nám hodně chybět, a to nejen pro svůj taxonomický cit, um a rozhled, ale i pro jeho „váňovskou“ ironii, pracovitost a skromnost.

Bibliografie Jiřího Váni od r. 2001

(do začátku roku 2001 viz Preslia 73: 81–92; v soupisu nejsou uvedeny rukopisy, překlady, abstrakty z konferencí, recenze, personalia a další drobné příspěvky)

2001

- Pócs T. & Vána J. (2001): A new species of *Amphicephalozia* (Hepaticae) from Madagascar. – Polish Botanical Journal 46: 145–150.
 Soukupová L., Husáková J., Lederer F. & Vána J. (2001): Effect of limestone-paved track on the Rokytecká mire, Bohemian Forest. – Silva Gabreta 6: 125–156.

2002

- Söderström L., Urmí E. & Vána J. (2002): Distribution of Hepaticae and Anthocerotae in Europe and Macaronesia. – Lindbergia 27: 3–47.
 Soldán Z. & Vána J. (2002): Srovnání bryoflorý karů české části Šumavy. – Silva Gabreta 8: 117–142.
 Vána J. (2002): How to evaluate taxa with poorly known taxonomy. – Portugaliae Acta Biologica 20: 23–36.
 Vána J. (2002): Jungermanniaceae Reichenb. – In: Piippo S., He X.-L., Juslén A., Tan B. C., Murphy D. C. & Pócs T., Hepatic and hornwort flora of Singapore, Annales Botanici Fennici 39: 111–112.
 Vána J. (2002): Třídění organismů ve světle nového pojetí říši. – In: Švecová M. et al., Nové směry v biologických oborech a jejich speciálních didaktikách I, p. 31–45, Karolinum Praha [skriptum].
 Vána J. & Kučera J. (2002): *Cephalozia macrostachya* confirmed in the Czech Republic. – Preslia 74: 197–200.

2003

- Kučera J. & Vána J. (2003): Check- and Red List of bryophytes of the Czech Republic (2003). – Preslia 75: 193–222.

- O'Shea B. J., Wigginton M. J., Bruggeman-Nannenga M. A., Hedenäs L., Matcham H. W., Frahm J.-P., Porley R. D., Ellis L. T., Watling M. C., Bates J. E. & Vána J. (2003): Bryophytes of Uganda, 6. New and additional records, 3. – *Tropical Bryology* 24: 161–168.
- Vána J. (2003): *Anastrophyllum* (Spruce) Steph. – In: Gradstein S. R. & da Costa B. P., The Hepaticae and Anthocerotae of Brazil, *Memoirs of The New York Botanical Garden* 87: 92.
- Vána J. (2003): Mechorosty. – In: Anděra M. & Zavřel P. [ed.], Šumava, příroda, historie, život, p. 191–194, Baset, Praha.
- Vána J. (2003): Notes on Gymnomitriaceae (subf. Gymnomitrioideae) in Latin America. – *Acta Academiae Paedagogicae Agriensis, Sect. Biol.*, 24: 109–128.
- Vána J. & Müller F. (2003): *Cephaloziella biokoensis* sp. nov. (Marchantiopsida, Cephaloziellaceae) from the island of Bioko (Equatorial Guinea). – *Tropical Bryology* 24: 1–4.
- Vána J. & Novotný I. (2003): 2. *Dichelyma capillaceum* (Dicks.) Myrin. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records. 7. – *Journal of Bryology* 25: 141.

2004

- Koponen T., Cao T., Huttunen S., Juslén A., Peng C., Piippo S., Rao P., Vána J. & Virtanen V. (2004): Bryophyte flora of Hunan Province, China. 3. Bryophytes from Taoyuandong and Yankou Nature Reserves and Badagongshan and Hupingshan National Nature Reserves, with additions to floras of Mangshan Nature Reserve and Wulingyuan Cultural Heritage Area. – *Acta Botanica Fennica* 177: 1–47.
- Kučera J., Zmrhalová M., Buryová B., Košnar J., Plášek V. & Vána J. (2004): Bryoflora of the glacial cirques of the Western Krkonoše Mts. – *Časopis Slezského Zemského Muzea, ser. A*, 53: 1–47.
- Kučera J., Zmrhalová M., Buryová B., Plášek V. & Vána J. (2004): Bryoflora of the Úpská jáma cirque and adjacent localities of the Eastern Krkonoše Mts. – *Časopis Slezského zemského muzea, ser. A*, 53: 143–173.
- Schumacker R., Lecoite A., Untereiner A. & Vána J. (2004): *Barbilophozia atlantica* (Kaal.) Müll. Frib., hépatique nouvelle pour le Massif Central et les Vosges en France. – *Bulletin de la Société Botanique Centre-Ouest, n. ser.*, 35: 343–346.
- Vána J. (2004): Bryophyte flora of Uganda. 1. Jungermanniaceae. – *Journal of Bryology* 26: 147–151.
- Vána J. (2004): Bryophyte flora of Uganda. 2. Gymnomitriaceae. – *Journal of Bryology* 26: 199–202.
- Vána J. (2004): Bryophyte flora of Uganda. 3. Lophoziaceae. – *Journal of Bryology* 26: 293–299.
- Vána J. (2004): Mechorosty severozápadní části Prahy. – *Natura Pragensis* 15: 5–50.
- Vána J. (2004): Rozdíly mezi polským a českým seznamem mechů. – *Bryonora* 33: 5–12.

2005

- Kalina T. & Vána J. (2005): Sinice, řasy, houby, mechorosty a podobné organismy v současné biologii. – Karolinum, Praha.
- Kociánová M., Štursová H., Vána J. & Jankovská V. (2005): Kryogenní kopečky – pouus – ve Skandinávii a v Krkonoších. – *Opera Corcontica* 42: 31–54.
- Schumacker R. & Vána J. (2005): Identification keys to the liverworts and hornworts of Europe and Macaronesia (Distribution & Status). Ed.2 (Second edition fully revised and updated). – *Sorus, Poznań*.
- Vána J. (2005): Mechorosty středních Čech. – In: Ložek V., Kubíková J., Špryňar P. et al., Střední Čechy [Mackovčín P. & Sedláček M., eds, Chráněná území ČR, sv. XIII], p. 72–75, Praha.
- Vána J. & Gremmen N. (2005): Hepatics of Heard Island. – *Cryptogamie, Bryologie* 26: 79–90.

- Váňa J., Ochyra R. & Bednarek-Ochyra H. (2005): 4. *Marsupella alpina* (Gottsche ex Husn.) Bernet. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 11, Journal of Bryology 27: 164–165.
- Váňa J., Piippo S. & Koponen T. (2005): Bryophyte flora of Hunan Province, China. 6. Jungermanniaceae and Gymnomitriaceae (Hepaticae). – Acta Botanica Fennica 178: 57–78.

2006

- Burghardt M., Gradstein S. R. & Váňa J. (2006): Discovery of the African liverwort genus *Cephalojonesia* (Cephaloziellaceae) in Mexico. – Journal of the Hattori Botanical Laboratory 100: 35–39.
- Kučera J. & Váňa J. (2006): Seznam a červený seznam mechorostů České republiky (2005). – Příroda 23: 1–102.
- Schäfer-Verwimp A., Wilson R., Yandún S., Feldberg K., Burghardt M., Váňa J. & Heinrichs J. (2006): Additions to the bryophyte flora of Ecuador. – Cryptogamie, Bryologie 27: 313–332.
- Váňa J. (2006): Obecná bryologie. – Karolinum, Praha [skriptum].
- Váňa J. (2006): Rozšíření druhů rodů *Amblyodon* P. Beauv. a *Meesia* Hedw. v České republice. – Bryonora 38: 10–18.
- Váňa J. (2006): Speciální bryologie I. Marchantiophyta, Anthocerotophyta. – Karolinum, Praha [skriptum].
- Váňa J. (2006): Speciální bryologie II/1. Bryophyta (1. část). – Karolinum, Praha [skriptum].
- Váňa J. & Gremmen N. (2006): Checklist of the hepatic flora of sub-Antarctic Îles Kerguelen. – Cryptogamie, Bryologie 27: 131–139.

2007

- Kučera J. & Váňa J. (2007): Rozšíření druhů rodu *Cinclidotus* P. Beauv. v České republice. – Bryonora 39: 20–25.
- Kučera J., Váňa J. & Wojtuń B. (2007): Mechorosty. – In: Flousek J., Hartmanová O., Štursa J. & Potocki J. [ed.], Krkonoše, příroda, historie, život, p. 201–204, Baset, Praha.
- Long D. G. & Váňa J. (2007): The genus *Gottschelia* Grolle (Jungermanniopsida, Lophoziaceae) in China, with a description of *G. grollei*, sp. nov. – Journal of Bryology 29: 165–168.
- Luis L., Váňa J. & Sim-Sim M. (2007): New data on small liverworts from the Madeira island bryoflora. – Portugaliae Acta Biologica 22: 157–158.
- Schäfer-Verwimp A. & Váňa J. (2007): 16. *Southbya organensis* Herzog. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 17, Journal of Bryology 29: 279–280.
- Söderström L., Urmi E. & Váňa J. (2007): The distribution of Hepaticae and Anthocerotae in Europe and Macaronesia. Update 1–427. – Cryptogamie, Bryologie 28: 299–350.
- Váňa J. (2007): 8. *Nardia scalaris* Gray. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 15, Journal of Bryology 29: 140–141.
- Váňa J. (2007): Speciální bryologie II/2. Bryophyta (2. část). Karolinum, Praha [skriptum].
- Váňa J. & Schäfer-Verwimp A. (2007): 10. *Jungermannia borneensis* Amakawa. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 17, Journal of Bryology 29: 278–279.

2008

- Pinheiro da Costa D., Dias dos Santos N. & Váňa J. (2008): A new species of *Cylindrocolea* (Cephaloziellaceae) from Brazil. – The Bryologist 111: 667–669.

- Vaña J. & Long D. G. (2008): *Hamatostrepta concinna* gen. et sp. nov. (Jungermanniopsida, Scapaniaceae), a new Asiatic leafy liverwort from the Sino-Burmense border. – *Fieldiana, Botany*, 193 (n. s.): 133–138.
- Vaña J. & Wigginton M. J. (2008): Taxonomic results of the BRYOTROP expedition to Zaire and Rwanda. 34. A new species of *Amphicephalozia*, *A. africana* sp. nov. – *Journal of Bryology* 30: 55–58.
- Vaña J., Ochyra R., Cykowska B. & Bednarek-Ochyra H. (2008): 19. *Austrofossombronia australis* (Mitt.) R. M. Schust. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 19, *Journal of Bryology* 30: 231.

2009

- Feldberg K., Hentschel J., Bombosch A., Long D. G., Vaña J. & Heinrichs J. (2009): Transfer of *Gottschelia grollei*, *G. patoniae* and *Scaphophyllum speciosum* to *Solenostoma* based on chloroplast DNA *rbcL* sequences. – *Plant Systematics and Evolution* 280: 243–250.
- Vaña J. (2009): 16. *Lophozia lancistipa* (Grolle) R. M. Schust. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 21, *Journal of Bryology* 31: 135.
- Vaña J. (2009): *Odontoschisma sphagni*. – In: Kučera J. [ed.], *Zajímavé bryofloristické nálezy XIV*, *Bryonora* 44: 35.
- Vaña J. & Long D. G. (2009): Jungermanniaceae of the Sino-Himalayan region. – *Nova Hedwigia* 89: 485–517.
- Vaña J., Bednarek-Ochyra H. & Cykowska B. (2009): Two new species of liverworts from the subantarctic Prince Edward Island. – *Nova Hedwigia* 89: 121–129.
- Vaña J., Ochyra R., Lebouvier M. & Cykowska B. (2009): 1. *Andreusianthus marionensis* (S. W. Arnell) Grolle – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 20, *Journal of Bryology* 31: 54.
- Vaña J., Ochyra R., Lebouvier M. & Cykowska B. (2009): 19. *Riccardia georgiensis* (Steph.) Hässel subsp. *sympodea* R. M. Schust. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 20, *Journal of Bryology* 31: 58.
- Vaña J., Ochyra R., Lebouvier M., Cykowska B. & Bednarek-Ochyra H. (2009): 1. *Acrolophozia fuegiana* R. M. Schust. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 21, *Journal of Bryology* 31: 132.
- Vaña J., Ochyra R., Lebouvier M., Cykowska B. & Bednarek-Ochyra H. (2009): 3. *Aneura subcanaliculata* R. M. Schust. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 21, *Journal of Bryology* 31: 133.
- Vaña J., Ochyra R., Lebouvier M., Cykowska B. & Bednarek-Ochyra H. (2009): 8. *Cephalozia bicuspidata* (L.) Dumort. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 21, *Journal of Bryology* 31: 133–134.
- Vaña J., Ochyra R., Lebouvier M., Cykowska B. & Bednarek-Ochyra H. (2009): 15. *Lophocolea variabilis* Schiffn. – In: Blockeel T. L. [ed.], New national and regional bryophyte records, 21, *Journal of Bryology* 31: 135.

2010

- Costa D. P., Vaña J., Ochyra R. & Cykowska B. (2010): 23. *Metzgeria violacea* (Ach.) Dumort. – In: Ellis L. T. [ed.], New national and regional bryophyte records, 25, *Journal of Bryology* 32: 314–315.
- Feldberg K., Vaña J., Hentschel J. & Heinrichs J. (2010): Currently accepted species and new combinations in Jamesonielloideae (Adelanthaceae, Jungermanniales). – *Cryptogamie, Bryologie* 31: 141–146.
- Feldberg K., Vaña J., Long D. G., Shaw A. J., Hentschel J., Schneider H. & Heinrichs J. (2010): A phylogeny of Adelanthaceae (Jungermanniales, Marchantiophyta) based on nuclear and chloroplast DNA markers, with comments on classification, cryptic speciation and biogeography. – *Molecular Phylogenetics and Evolution* 55: 293–304.

- Feldberg K., Váňa J., Zhu R.-L. & Heinrichs J. (2010): The systematic position of *Pedinophyllum* (Marchantiophyta: Jungermanniales). – *Cryptogamie, Bryologie* 31: 125–133.
- Heinrichs J., Feldberg K., Kreier H.-P. & Váňa J. (2010): DNA-based identification of *Herbertus* species on Gough Island, South Atlantic Ocean. – *Cryptogamie, Bryologie* 31: 67–74.
- Kučera J., Zmrhalová M., Buryová B., Košnar J., Plášek V. & Váňa J. (2010): Bryoflora of selected localities of the Hrubý Jeseník Mts summit regions. – *Časopis Slezského Zemského Muzea, ser. A*, 58 (2009): 115–167.
- Lukešová A., Kociánová M., Váňa J., Štursová H., Elster J., Harčarik J., Halda J., Kocourková J. & Jankovská V. (2010): Vyvažované púdy tundry Krkonoš a Abisko Mts – predbežná srovnávací studie. – *Opera Corcontica* 47: 55–81.
- Štursa J., Jeník J. & Váňa J. (2010): Alpínská hranice lesa v Krkonoších a v pohorí Abisko. – *Opera Corcontica* 47: 129–163.
- Váňa J. & Long D. G. (2010): Gymnomitriaceae of the Sino-Himalayan region. – *Nova Hedwigia, Beiheft* 138: 201–206.
- Váňa J. & Schäfer-Verwimp A. (2010): 16. *Solenostoma amplexifolium* (Hampe ex Lehm.) Váňa & Schäfer-Verwimp. – In: Blockeel T. L. [ed.], *New national and regional bryophyte records*, 23, *Journal of Bryology* 32: 144.
- Váňa J., Hentschel J. & Heinrichs J. (2010): New combinations in Jungermanniales: transfer of 32 taxa to *Solenostoma* Mitt. – *Cryptogamie, Bryologie* 31: 135–139.
- Váňa J., Lebouvier M., Ochyra R., Bednarek-Ochyra H. & Cykowska B. (2010): Two noteworthy records of hepatics from Île Amsterdam in the South Indian Ocean. – *Nova Hedwigia, Beiheft* 138: 231–241.
- Váňa J., Long D. G., Ochyra R., Bednarek-Ochyra H., Cykowska B. & Smith V. R. (2010): Range extensions of *Prasanthus suecicus* (Gymnomitriaceae, Marchantiophyta), with a review of its global distribution. – *Nova Hedwigia* 91: 459–469.
- Váňa J., Ochyra R., Cykowska B., Bednarek-Ochyra H. & Smith V. R. (2010): 1. *Andrewsianthus carinatus* Grolle. – In: Blockeel T. L. [ed.], *New national and regional bryophyte records*, 23, *Journal of Bryology* 32: 140.
- Váňa J., Ochyra R., Cykowska B., Bednarek-Ochyra H. & Smith V. R. (2010): 8. *Cephaloziella varians* (Gottsche) Steph. – In: Blockeel T. L. [ed.], *New national and regional bryophyte records*, 23, *Journal of Bryology* 32: 141–142.
- Váňa J., Ochyra R., Cykowska B., Bednarek-Ochyra H. & Smith V. R. (2010): 9. *Chiloscyphus gremmenii* Váňa. – In: Blockeel T. L. [ed.], *New national and regional bryophyte records*, 23, *Journal of Bryology* 32: 142.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2010): Nomenclatural novelties and lectotypifications in Gymnomitriaceae. – *Novon* 20: 225–227.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A., von Konrat M. & Engel J. J. (2010): *Early Land Plants Today: Taxonomy, systematics and nomenclature of Gymnomitriaceae*. – *Phytotaxa* 11: 1–80.

2011

- Feldberg K., Váňa J., Schulze K., Bombosch A. & Heinrichs J. (2011): Morphologically similar but genetically distinct: on the differentiation of *Szygyiella concreta* and *S. perfoliata* (Adelanthaceae subfam. Jamesonielloideae). – *The Bryologist* 114: 686–695.
- Górski P. & Váňa J. (2011): *Gymnomitrium adustum* – a liverwort new to Slovakia and Poland found in the Tatra Mts (Western Carpathians). – *Cryptogamie, Bryologie* 32: 279–284.
- Li W., Váňa J., Gao C. & Wu Z. (2011): Two new synonyms of *Solenostoma* (Marchantiophyta: Jungermanniaceae) from China. – *Journal of Bryology* 33: 170–172.

- Schäfer-Verwimp A. & Váňa J. (2011): 9. *Geocalyx graveolens* (Schrad.) Nees – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 29, Journal of Bryology 33: 318–319.
- Söderström L., Hagborg A., Váňa J. & von Konrat M. (2011): Land of wood and water: A checklist of liverworts and hornworts of Jamaica. – The Bryologist 114: 67–91.
- Váňa J. (2011): 10. *Chiloscyphus pallescens* (Ehrh. ex Hoffm.) Dumort. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 28, Journal of Bryology 33: 240.
- Váňa J. (2011): 14. *Gymnocoleopsis multiflora* (Steph.) R. M. Schust. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 28, Journal of Bryology 33: 241.
- Váňa J. (2011): Mechorosty rašelinišť české části Jizerských hor. – Sborník Severočeského Muzea, Přír. Vědy, 29: 41–86.
- Váňa J. (2011): Mechorosty západní části Klánovického lesa. – Natura Pragensis 20(2010): 104–106.
- Váňa J. (2011): O mechorostech jizerskohorských rašelinišť. – Krkonoše – Jizerské hory 2011/11 [vol. 44]: 30–32.
- Váňa J. (2011): Opravy a doplňky k článku „Přínos botaniků 19. století narozených a působících na českém území k nomenklatuře a taxonomii mechorostů. I. Philipp [Filip] Maximilian Opiz. – Bryonora 47: 27–29.
- Váňa J. (2011): Přínos botaniků 19. století narozených a působících na českém území k nomenklatuře a taxonomii mechorostů. I. Philipp [Filip] Maximilian Opiz. – Bryonora 46(2010): 5–18.
- Váňa J. (2011): Přínos botaniků 19. století narozených a působících na českém území k nomenklatuře a taxonomii mechorostů. II. August Karl [Carl] Joseph Corda. – Bryonora 47: 13–26.
- Váňa J. & Long D. G. (2011): Cephaloziaceae (Marchantiophyta) of the Sino-Himalayan region. – Nova Hedwigia 93: 153–164.

2012

- Bednarek-Ochyra H., Cykowska B., Ochyra R. & Váňa J. (2012): 9. *Pachyglossa grolleana* Váňa – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 30, Journal of Bryology 34: 47–48.
- Cykowska B., Bednarek-Ochyra H., Ochyra R., Váňa J. & Lebouvier M. (2012): 10. *Colura calyptrifolia* (Hook.) Dumort. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 32, Journal of Bryology 34: 234–235.
- Heinrichs J., Bomboš A., Feldberg K., Kreier H.-P., Hentschel J., Eckstein J., Long D., Zhu R.-L., Schäfer-Verwimp A., Schmidt A. R., Shaw B., Shaw J. & Váňa J. (2012): A phylogeny of the northern temperate leafy liverwort genus *Scapania* (Scapaniaceae, Jungermanniales). – Molecular Phylogenetics and Evolution 62: 973–985.
- Heinrichs J., Reiner-Drehwald M. E., Feldberg K., von Konrat M., Hentschel J., Váňa J., Nascimbene P., Grimaldi D. & Schmidt A. R. (2012): The leafy liverwort *Frullania* in the Cretaceous amber forest of Myanmar. – Review of Palaeobotany and Palynology 169: 21–28.
- Kučera J. & Váňa J. (2012): Játrovka *Microlejeunea ulicina* (Taylor) A. Evans potvrzena v České republice. – Bryonora 48(2011): 11–13.
- Kučera J., Váňa J. & Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: updated checklist and Red List and a brief analysis. – Preslia 84: 813–850.
- Váňa J. (2012): Přínos botaniků 19. století narozených a působících na českém území k nomenklatuře a taxonomii mechorostů. III. Další bryologové či botanikové zabývající se mechorosty. – Bryonora 48(2011): 21–33.
- Váňa J., Grolle R. & Long D. G. (2012): Taxonomic realignments and new records of *Gongylanthus* and *Southbya* (Marchantiophyta: Southbyaceae) from the Sino-Himalayan region. – Nova Hedwigia 95: 183–196.
- Váňa J., Hentschel J., Müller J. & Heinrichs J. (2012): Taxonomic novelties in *Scapania*. – PhytoKeys 10: 13–17.

- Váňa J., Ochyra R., Bednarek-Ochyra H., Cykowska B. & Lebouvier M. (2012): 6. *Gymnomitrium subintegrum* (S. W. Arnell) Váňa. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 33, *Journal of Bryology* 34: 283.
- Váňa J., Ochyra R., Cykowska B., Bednarek-Ochyra H. & Smith V. R. (2012): 5. *Clasmatocolea rigens* (Hook. f. & Taylor) J. J. Engel. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 34, *Journal of Bryology* 35: 64–65.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2012): Notes on Early Land Plants Today. 2. Two new combinations in *Solenostoma*. – *Phytotaxa* 65: 44.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2012): Notes on Early Land Plants Today. 4. *Aponardia* gen. et stat. nov. – *Phytotaxa* 65: 46.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2012): Notes on Early Land Plants Today. 8. New combinations and some lectotypifications in *Mesoptychia*. – *Phytotaxa* 65: 52–56.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2012): Notes on Early Land Plants Today. 12. *Pseudomarsipidium borneensis* (Grolle) comb. nov. – *Phytotaxa* 65: 60.

2013

- Cao T., Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 34. Validation of *Scapania gaochii* (Scapaniaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 97: 26.
- Feldberg K., Heinrichs J., Schmidt A. R., Váňa J. & Schneider H. (2013): Exploring the impact of fossil constrains on the divergence time estimates of derived liverworts. – *Plant Systematics and Evolution* 299: 585–601.
- Górski P. & Váňa J. (2013): 4. *Cephalozia massalongi* (Spruce) Müll. Fríb. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 34, *Journal of Bryology* 35: 64–65.
- Górski P. & Váňa J. (2013): *Jungermannia exsertifolia* subsp. *cordifolia* – liverwort new to Poland found in the Tatra Mountains (Western Carpathians) – *Cryptogamie, Bryologie* 34: 353–358.
- Li W., Váňa J. & Gao C. (2013): The genus *Horikawaella* S. Hatt. & Amakawa in China. – *Nova Hedwigia* 96: 525–531.
- Söderström L., Crandall-Stotler B., Stotler R. E., Váňa J., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 36. Generic treatment of Lophocoleaceae (Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 97: 36–43.
- Söderström L., Váňa J., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 31. *Lophonardia* replaces *Hypolophozia* (Cephaloziellaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 81: 19–21.
- Söderström L., Váňa J., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 35. Notes on Lophoziaceae (Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 97: 27–35.
- Váňa J. (2013): Jizerskohorské mechorosty. – In: Karpaš R., Višňák R., Vonička P. et al., *Jizerské hory – o rašeliništích, květeně a zvířené*, p. 63–72. Nakladatelství RK, Liberec.
- Váňa J. (2013): *Pseudoisotachis pocsii* Váňa, a new genus and species of liverwort from the subantarctic Marion Island. – *Polish Botanical Journal* 58: 55–58.
- Váňa J. & Engel J. J. (2013): The liverworts and Hornworts of the Tristan da Cunha group of Islands in the South Atlantic Ocean. – *Memoirs of The New York Botanical Garden* 105: i–x, 1–138, figs. 1–11.
- Váňa J. & Górski P. (2013): 12. *Jungermannia borealis* Damsh. & Váňa. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 36, *Journal of Bryology* 35: 231–232.
- Váňa J. & Newsham K. K. (2013): 22. *Heterogemma patagonica* (Herzog & Grolle) L. Söderstr. & Váňa. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 37, *Journal of Bryology* 35: 296–297.

- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 13. New names and synonyms in *Diplophyllum* (Scapaniaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 76: 28–30.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 16. Validation of *Metahygrobiella* subgen. *Apothygrobiella* (Cephaloziaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 76: 34.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 17. Transfers of some taxa in Adelanthaceae (Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 76: 35–36.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 18. Transfers of some taxa in *Nardia* (Gymnomitriaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 76: 37–38.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 20. New synonyms in *Gymnocoleopsis* (Cephaloziellaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 76: 41–42.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 24. What is *Protolophozia*? (Cephaloziellaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 76: 50–54.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 30. Transfer of some taxa from *Anastrophyllum* (Anastrophyllaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 81: 15–18.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 32. New synonyms in *Andrewsianthus* and a transfer to *Tritomaria* (Lophoziaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 81: 22–25.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 33. Notes on Anastrophyllaceae (Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 81: 26–32.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 44. Comments on sexuality in *Solenostoma* (Solenostomataceae, Marchantiophyta) and on some newly described taxa. – *Phytotaxa* 152: 33–47.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2013): Notes on Early Land Plants Today. 45. A correction. – *Phytotaxa* 152: 48–49.

2014

- Bednarek-Ochyra H. & Váňa J. (2014): Discovery of sporophytes in *Ochyraea tatrensis* (Bryophyta, Amblystegiaceae). – *Nova Hedwigia* 99: 119–127.
- Engel J. J., Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2014): Notes on Early Land Plants Today. 64. Nomenclatural notes in Balantiopsidaceae. – *Phytotaxa* 183: 299–300.
- Górski P. & Váňa J. (2014): A synopsis of liverworts occurring in the Tatra Mountains (Western Carpathians, Poland and Slovakia): check-list, distribution and new data. – *Preslia* 86: 381–485.
- Newsham K. K., Goodall-Copestake W. P., Ochyra R. & Váňa J. (2014): Mycothalli of the hepatic *Barbilophozia hatcheri* in Antarctica: distribution and identities of mycobionts. – *Fungal Ecology* 11: 91–99.
- Ochyra R., Váňa J., Smith V. R. & Cykowska-Marzencka B. (2014): Seven liverwort species new or confirmed from subantarctic Prince Edward Island. – *Herzogia* 27: 397–407.
- Váňa J. (2014): 25. *Lophonardia laxifolia* (Mont.) L. Söderstr. & Váňa. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 40, *Journal of Bryology* 36: 229.
- Váňa J. (2014): 3. *Andrewsianthus marionensis* (S. W. Arnell) Grolle. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 39, *Journal of Bryology* 36: 134–151.
- Váňa J. (2014): 34. *Syzygiella paludosa* (Steph.) Feldberg, Váňa, Hentschel & J. Heirichs. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 41, *Journal of Bryology* 36: 318–319.

- Váňa J. (2014): 39. *Protolophozia crispata* (R. M. Schust.) Váňa & L. Söderstr. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 40, *Journal of Bryology* 36: 234–235.
- Váňa J. (2014): 46. *Scapania obcordata* (Berggr.) S. W. Arnell. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 40, *Journal of Bryology* 36: 236–237.
- Váňa J. & Gremmen N. J. M. (2014): 13. *Lophocolea semiteres* (Lehm.) Mitt. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 38, *Journal of Bryology* 36: 65–66.
- Váňa J. & Newsham K. K. (2014): 35. *Syzygiella spagazziniana* (Spruce ex C. Massal.) Feldberg, Váňa, Hentschel & J. Heinrichs. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 41, *Journal of Bryology* 36: 319.
- Váňa J. & Ochyra R. (2014): 19. *Lophocolea werthii* (J. J. Engel & R. M. Schust.) Váňa & L. Söderstr. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 41, *Journal of Bryology* 36: 312–313.
- Váňa J., Feldberg K., Heinrichs J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2014): Notes on Early Land Plants Today. 55. New taxa and synonyms in Adelanthaceae (Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 173: 80–86.
- Váňa J., Ochyra R., Lebouvier M. & Cykowska-Marzencka B. (2014): Bryophytes of Île Amsterdam in the South Indian Ocean: 1. Liverworts. – *Cryptogamie, Bryologie* 35: 335–371.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2014): Notes on Early Land Plants Today. 52. Validation of *Tritomaria camerunensis* (Lophoziaaceae, Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 167: 215–216.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2014): Notes on Early Land Plants Today. 60. Circumscription of *Gymnomitriaceae* (Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 183: 287–289.
- Váňa J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2014): Notes on Early Land Plants Today. 61. New synonyms and new combinations in *Cephalozia* and *Cephalozellaceae* (Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 183: 290–292.

2015

- Górski P. & Váňa J. (2015): Calciphilous species of the genus *Scapania* in the Tatra Mountains (Western Carpathians, Poland and Slovakia): distribution and threats. – *Herzogia* 28: 28–37.
- Heinrichs J., Scheben A., Lee G. E., Váňa J., Schäfer-Verwimp A., Krings M. & Schmidt A. R. (2015): Molecular and morphological evidence challenges the records of the extant liverwort *Ptilidium pulcherrimum* in Eocene Baltic amber. – *PLoS ONE* 10(11): e0140977: 1–14.
- Li W. & Váňa J. (2015): Three new synonyms of *Solenostoma truncatum* (Nees) R. M. Schust. ex Váňa et D. G. Long. – *Phytotaxa* 231: 295–296.
- Mamontov Y. S., Heinrichs J., Váňa J., Ignatov M. & Perkovsky E. E. (2015): Hepatics from Rovno amber (Ukraine), 3. *Anastrophyllum rovnoi* sp. nov. – *Arctoa* 24: 43–46.
- Mamontov Y. S., Heinrichs J., Váňa J., Ignatov M. S. & Perkovsky E. E. (2015): Hepatics from Rovno amber (Ukraine), 5. *Cephalozia nadezhdae* sp. nov. – *Arctoa* 24: 289–293.
- Pócs T. & Váňa J. (2015): East African Bryophytes XXX. New liverwort and hornwort records. – *Acta Biologica Plantarum Agriensis* 3: 3–21.
- Shaw B., Crandall-Stotler B., Váňa J., Stotler R., von Konrat M., Engel J. J., Davis E. C., Long D. G., Sova P. & Shaw A. J. (2015): Phylogenetic relationships and morphological evolution in a major clade of leafy liverworts (Phyllum Marchantiophyta, order Jungermanniales): Suborder Jungermanniineae. – *Systematic Botany* 40: 27–45.

- Söderström L., Pócs T., Vána J. & Hagborg A. (2015): Notes on Early Land Plants Today 74. Validation of a few names in liverworts (Marchantiophyta). – *Phytotaxa* 220: 199–200.
- Söderström L., Vána J., Crandall-Stotler B., Renner M. A. M., Hagborg A. & von Konrat M. (2015): Notes on Early Land Plants Today 68. Miscellaneous notes on Marchantiophyta. – *Phytotaxa* 202: 69–72.
- Vána J. (2015): 2. *Austrolophozia fuegiensis* (Steph.) R. M. Schust. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 42, *Journal of Bryology* 37: 68–69.
- Vána J. & Newsham K. K. (2015): 315. *Schistochila splachnophylla* (Hook. f. & Taylor) Steph. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 43, *Journal of Bryology* 37: 139–140.
- Vána J., Bednarek-Ochyra H. & Lebouvier M. (2015): 10. *Clasmatocolea humilis* (Hook. f. & Taylor) Grolle. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 42, *Journal of Bryology* 37: 71–72.
- Vána J., Bednarek-Ochyra H. & Lebouvier M. (2015): 19. *Lophocolea bidentata* (L.) Dumort. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 42, *Journal of Bryology* 37: 74.
- Vána J., Bednarek-Ochyra H. & Lebouvier M. (2015): 36. *Syzygiella sonderi* (Gottsche) K. Feldberg, Vána, Hentschel & J. Heinrichs. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 42, *Journal of Bryology* 37: 79–80.
- Vána J., Seppelt R. D. & Ochyra R. (2015): New additions to the liverwort flora of subantarctic Macquarie Island. – *Cryptogamie, Bryologie* 36: 349–368.
- Vána J., Schäfer-Verwimp A., Bechteler J., Schmidt A. R. & Heinrichs J. (2015): Transfer of the Eocene *Jungermannia berendtii* Grolle to *Solenostoma*. – *Cryptogamie, Bryologie* 36: 285–288.
- Vána J., Schäfer-Verwimp A., Bechteler J., Schmidt A. R. & Heinrichs J. (2015): *Notoscypus grollei* sp. nov. in Bitterfeld amber rather than the extant *Notoscypus lutescens* (Lehm. & Lindenb.) Mitt. – *Phytotaxa* 222: 151–154.
- Vána J., Söderström L., Hagborg A. & von Konrat M. (2015): Notes on Early Land Plants Today 65. New synonyms in Scapaniaceae. – *Phytotaxa* 202: 57.

2016

- Feldberg K. et al. (2016): A phylogeny of Cephaloziaceae (Jungermanniopsida) based on nuclear and chloroplast DNA markers. – *Organisms, Diversity & Evolution* 16: 727–742.
- Kučera J. & Vána J. (2016): *Schistochilopsis opacifolia* (Culm. ex Meyl.) Konstant. v Krkonoších. – *Bryonora* 57: 1–8.
- Patzak S. D. F., Schäfer-Verwimp A., Vána J., Renner M. A. M., Peralta D. F. & Heinrichs J. (2016): Chonecoleaceae (Lophocoleineae) is a synonym of Cephaloziellaceae (Cephaloziineae) and *Rivulariella* (Jungermanniineae) belongs to Scapaniaceae s.l. (Cephaloziineae). – *Phytotaxa* 267: 91–102.
- Patzak S. D. F., Vána J., Renner M. A. M. & Heinrichs J. (2016): Transfer of leafy liverwort *Xenochila* from Plagiochilaceae (Lophocoleineae) to Jungermanniaceae (Jungermanniineae). – *Plant Systematics and Evolution* 302: 891–899.
- Renner M. A. M., Engel J. J. & Vána J. (2016): A tiny taxonomic thorn: *Brevianthus hypocanthidium* and *Aponardia huerlimannii* are one and the same. – *Telopea* 19: 11–12.
- Schäfer-Verwimp A. & Vána J. (2016): 36. *Solenostoma amplexifolium* (Hampe ex Lehm.) Vána et Schäf.-Verw. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 45, *Journal of Bryology* 37(2015): 321.
- Söderström L. et al. (2016): World checklist of hornworts and liverworts. – *PhytoKeys* 59: 1–828.
- Vána J. & Gremmen N. J. M. (2016): 8. *Cephaloziella verrucosa* Steph. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 47, *Journal of Bryology* 38: 154.

- Váňa J. & Long D. G. (2016): 11. *Gymnomitium coralloioides* Nees. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 46, *Journal of Bryology* 38: 61.
- Váňa J. & Schofield W. B. (2016): 25. *Nardia assamica* (Mitt.) Amakawa. – In: Ellis L. T. et al., New national and regional bryophyte records, 45, *Journal of Bryology* 37(2015): 317.
- Váňa J. (2016): Poznámky k druhu *Fuscocephaloziopsis affinis* (Lindb. ex Steph.) Váňa et L. Söderstr., v současné době neodlišovanému druhu slovenské bryoflóry. – *Bryonora* 57: 9–15.

2017

- Feldberg K., Váňa J., Schäfer-Verwimp A., Krings M., Gröhn C. Schmidt A. R. & Heinrichs J. (2017): Problems related to the taxonomic placement of incompletely preserved amber fossils: transfer of the Paleogene liverwort *Cylindrocolea dimorpha* (Cephaloziellaceae) to the extant *Odontoschisma* sect. *Iwatsukia* (Cephaloziaceae). – *Fossil Record* 20: 147–157.
- Heinrichs J., Feldberg K., Bechteler J. Müller P., Renner M. A. M., Váňa J., Schäfer-Verwimp A. & Schmidt A. R. (2017): A fossil genus of the Frullaniaceae (Porellales, Jungermanniopsida) from the mid-Cretaceous of Myanmar. – *Cretaceous Research* 74: 223–226.
- Li W., Váňa J. & Gao C. (2017): Seven new synonyms of *Solenostoma* Mitt. (Solenostomataceae, Jungermanniidae) in China. – *Nova Hedwigia* 104: 467–472.
- Váňa J., Bechteler J., Schäfer-Verwimp A., Renner M. A. M. & Heinrichs J. (2017): Integrative taxonomy substantiates the presence of three *Radula* species in Austria: *Radula complanata*, *R. lindenberghiana*, and *R. visianica* (Porellales, Jungermanniopsida). – *Cryptogamie, Bryologie* 38: 125–135.

Prof. Dr. Jochen Heinrichs (*14. 3. 1969 – †22. 4. 2018)

Dva týdny po úmrtí prof. Jiřího Váni jsme se dozvěděli další nečekanou smutnou zprávu o předčasném náhlém úmrtí významného německého bryologa, prof. Jochena Heinrichse. Biologii vystudoval v roce 1996 na Univerzitě Heinricha Heineho v Düsseldorfu s diplomovou prací o systematické a ekologické rodu *Syntrichia*. Postgraduální studium absolvoval na Univerzitě v Göttingenu; ve své disertaci přešel od mechů k neotropickým játrovkám čeledi Plagiochilaceae. Disertaci obhájil v r. 2002 a od té doby začíná jeho mimořádně strmá vědecká kariéra, nejprve v Göttingenu, kde se habilitoval v roce 2007, a posléze v Mnichově (Ludwig-Maximilians-Universität München), kde získal profesuru v roce 2013. Kromě taxonomie a fylogeneze listnatých játrovek (zejména čeledi Plagiochilaceae a Lejeuneaceae) věnoval řadu svých prací studiu fosilních mechorostů, zejména třetihorních játrovek zachovaných v jantaru.

Jan Kučera

Obr. 21. Ivan Pišút na chalupe v Žiari, 2. 5. 2015. Foto P. Pišút
Fig. 21. Ivan Pišút at his cottage in Žiar, 2 October 2015.
Photo by P. Pišút

Obr. 22. Prof. Jiří Váňa na bryologické vycházce v Lost Valley, Glen Coe ve Skotsku v květnu 2006. Foto D. Long
Fig. 22. Prof. Jiří Váňa during a bryological excursion in Lost Valley, Glen Coe, Scotland in May 2006. Photo by D. Long